

1. NEMĚNNOST A ÚČEL V PRÁVU

(Eduard Bárány, přeložila Jana Ondřejková) /17

Literatura ke kapitole 1 /24

2. ZÁVAZNOST PRÁVNÍCH TEXTŮ PŘI INTERPRETACI A APLIKACI PRÁVA SOUDY A ARGUMENTACE *LECE ARTIS*

(Aleš Gerloch, Jan Tryzna) /25

2.1 Úvod /25

2.2 Zákon a právo /26

2.3 Právo a zákon na pozadí tzv. obtížných případů /27

2.4 Právo, zákon a spravedlnost /34

2.5 Poznámka systematická /%8

2.6 Tematická výhrada /40

2.7 Proč zákon, jímž má být soudce vázán /40

2.8 Co rozumět vázaností zákonem (vázanost zákonem versus vázanost textem zákona) /46

2.9 Vázaná či volná aplikace práva? /50

2.10 Právně teoretické alternativy oslabení normativní relevance právních textů /55

2.10.1 Judikování *contra legem*

2.10.2 Tzv. mezery v právu /58

2.10.3 Tzv. teleologická redukce /62

2.11 Namísto závěru: aplikace a interpretace práva *lege artis* /64

Literatura ke kapitole 2 /6\$

3. ANTINOMIE V USKUTEČNĚNÍ SPRÁVEDLNOSTI A PRÁVNÍ JISTOTY V SOUDOUBÉM PRÁVU

(Pavel Maršálek) /6j

3.1 Úvod /6j

3.2 Zákonná nebo živá spravedlnost či snad kompromis mezi nimi? /6j

3.3 Ani vázaná ani volná aplikace práva? /6g

3.4 Text zákona versus *ratio legis* /71

3.5 Spravedlnost a právní jistota versus soudobá hodnotová a gnozeologická skepse v právním myšlení a vědě /72

3.6 Závěr /74

Literatura ke kapitole 3 /75

4. POLYCENTRISMUS V SOUDOBÉM PRÁVU VERSUS PYRAMIDÁLNÍ STRUKTURA PRÁVNÍHO ŘÁDU V KONCEPCI TRADIČNÍ SUVERENITY

(Jiří Hřebejk, Jan Kysela, Jana Reschová) /76

4.1 Úvod do problematiky (Jiří Hřebejk) /76

4.1.1 Tradiční pojetí /76

4.1.2 Změny /78

4.1.3 Vybrané problémy /78

4.2 Mění se struktura právního řádu a jeho atributy (Jan Kysela) /80

4.2.1 Polycentrismus a pluralismus v právu /82

4.2.2 Pojem „suverenity“ /89

4.2.3 Konzistence a labilita právního řádu jako proměnné úvah o polycentrismu /94

4.2.4 Poznámka na závěr aneb proměna funkce ústavy /97

4.3 Lisabonská smlouva v ústavním prostoru ČR (Jana Reschová) /98

4.3.1 Úvod /g8

4.3.2 Co je a co mění Lisabonská smlouva? /99

4.3.3 Projednávání Lisabonské smlouvy /100

4.3.4 Věcné argumenty namítané ve veřejné debatě proti tzv. Lisabonské smlouvě /101

Literatura ke kapitole 4 /105

5. PROMĚNY ÚSTAVNÍHO PRÁVA NA PRAHU 21. STOLETÍ

(Radovan Suchánek, Marek Antoš, Petr Mlsná, Helena Petrův) /107

5.1 Výhrada zákona v ústavním právu a rozsah exekutivní normotvorby

(Petr Mlsná) /107

5.1.1 Obecně /107

5.1.2 Výhrada zákona v českém ústavním pořádku /112

5.1.3 Ústavní pojem zákona a výhrada zákona /116

5.1.4 Exekutivní normotvorba /118

5.1.5 Závěr /123

5.2 Vliv Ústavního soudu na legislativní proces (Radovan Suchánek) /124

5.2.1 Kritéria a determinanty přezkumu ústavnosti zákona /124

5.2.2 Komponenty ústavně konformního legislativního procesu /127

5.3 Nové jevy ve volebním právu (Marek Antoš) /146

5.3.1 Úvod /146

5.3.2 Distanční hlasování /147

5.3.3 Rozšiřování všeobecnosti volebního práva /154

5.34 Rovnost volebního práva a gerrymandering /158

5.3.5 Závěr /159

5.4 Kdo jsou menšiny? K některým odlišnostem v pojetí menšin z hlediska komparativního (Helena Petrův) /160

5.4.1 Úvod /160

5.4.2 Specifické postavení menšin v USA /162

5.4.3 Vývoj právní konstrukce rasy v USA /164

5.4.4 Rasové zákonodárství v USA /166

5.4.5 Postsegregační období /168

Literatura ke kapitole 5 /170

6. ÚSTAVNĚPRÁVNÍ PROBLÉMY NOVÉ ÚPRAVY PRACOVNÍHO PRÁVA

(Miroslav Bělina) /173

6.1 Úvodem /173

6.2 Delegace a subsidiarita /175

6.3 Dispozitivnost /178

6.4 Další obecná ustanovení /180

6.5 Dualismus odborů a rad zaměstnanců /182

6.6 Uzavírání kolektivní smlouvy a pluralismus odborových organizací u jednoho zaměstnavatele /184

6.7 Vnitřní předpis a odborová organizace /185

6.8 Kontrolní pravomoc odborů /186

6.9 Závěr /186

Literatura ke kapitole 6 /187

7. INFORMAČNÍ SPOLEČNOST A AUTORSKÉ PRÁVO

(Jan Kříž, Zuzana Císařová, Tomáš Dobřichovský, Irena Holcová, Veronika Křesťanová, Alexandra Wünschová Pujmanová, Petra Žikovská) /188

7.1 Užití a ochrana autorského díla v informační společnosti

(Jan Kříž, Irena Holcová, Veronika Křesťanová) /188

7.2 Perspektivy kolektivní správy v informační společnosti

(Jan Kříž, Tomáš Dobřichovský) /196

7.2.1 Úvod /196

7.2.2 Základy evropské regulace kolektivní správy /196

7.2.3 Doporučení Evropské komise o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby /199

7.2.4 Shrnutí dosavadní činnosti Komise a ESD /202

7.2.5 K některým možnostem dalšího rozvoje kolektivní správy /203

7.3 Kolektivní správa práv autorských a práv s autorským právem souvisejících v České republice (Jan Kříž, Alexandra Wünschová Pujmanová) /205

7.3.1 Historický exkurz /205

7.3.2 Základní znak kolektivní správy /205

7.3.3 Nové jevy v úpravě kolektivní správy /206

7.4 Aktuální vývojové trendy výkladu tzv. třístupňového testu

(Jan Kříž, Petra Žikovská) /207

7.4.1 Třístupňový test /207

7.4.2 Možné změny evropské legislativy týkající se výjimek a omezení /210

7.5 Autorské smlouvy s mezinárodním prvkem v digitálním prostředí

(Jan Kříž, Zuzana Císařová) /211

7.5.1 Užití chráněných děl v informační společnosti /211

7.5.2 Právní titul k užití díla /212

7.5.3 Mezinárodní prvek: mezinárodní úmluvy a komunitami právo /212

7.5.4 Kolizní normy mezinárodního práva /213

7.5.5 Závěrečné doporučení /216

Literatura ke kapitole 7 /217

8. POROSTE VÝZNAM PRÁVA PŘI ŘÍZENÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ?

(Antonín Kerner) /218

8.1 Úvod /218

8.2 Národní hospodářství a jeho fungování /219

8.3 Hospodářská politika /220

8.4 Právní regulace na úrovni horizontální v tržním prostředí /222

8.5 Finanční krize /224

8.6 Uzemní plánování /225

8.7 Závěrem /226

Literatura ke kapitole 8 /227

9. CORPORATE GOVERNANCE JAKO INSTITUCIONÁLNÍ NÁSTROJ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ PROSPERITY

(Jan Urban, Ilona Bažantová, Aleš Borkovec, Pavel Seknička) /228

9.1 Corporate governance v pohledu institucionální ekonomie (Jan Urban) /228

9.1.1 Úvodem /228

9.1.2 Pojem corporate governance /229

9.1.3 Governance v kontextu institucionální ekonomie /230

9.2 Instituce corporate governance ve vyspělých ekonomikách a jejich vývoj v ČR
(Jan Urban) /233

9.2.1 Vnější model corporate governance /234

9.2.2 Vnitřní model corporate governance /235

9.2.3 Tržní instituce corporate governance /236

9.2.4 Corporate governance a jednotlivé typy podniků /237

9.2.5 Problémy vývoje corporate governance v ČR /237

9.3 Stěžejní teoretické otázky corporate governance (Pavel Seknička) /241

9.3.1 Akcionářská verze zájmových skupin /241

9.3.2 Teorie participujících skupin (stakeholders) /242

9.3.3 Společenská odpovědnost podniku /243

9.3.4 Implementace kulturních a etických cílů corporate governance /243

- 94 Corporate governance v českém bankovníctví (Ilona Bažantová) /245
- 9.4.1 Tržní nástroje corporate governance /246
- 9.4.2 Regulační (veřejnoprávní) nástroje corporate governance /247
- 9.4.3 Samoregulační nástroje corporate governance /248
- 9.4.4 Kodex bankovní etiky České bankovní asociace /250
- 9.5 Corporate governance v podnicích s veřejnou správou: národohospodářský pohled (Jan Urban) /252
- 9.6 Vybrané problémy corporate governance u podniků ve veřejném vlastnictví (Jan Urban) /255
- 9.6.1 Příčiny a problémy veřejné produkce /255
- 9.6.2 Zdroje neefektivity: výkon corporate governance 7258
- 9.6.3 Možnosti zlepšení corporate governance u veřejných podniků /262
- 9.7 Rozsah a fungování veřejného sektoru v ČR (Aleš Borkovec) /262
- 9.7.1 Vztah veřejného a soukromého sektoru /264
- 9.7.2 Právní forma správy podniků ponechaných ve veřejném sektoru /265
- 9.7.3 Akcionářská struktura společností se státní nebo municipální účastí ^67
- 9.7.4 Personální obsazení správních orgánů - role „nezávislých ředitelů" /268
- 9.7.5 Zisk společnosti versus jiné cíle /270
- 9.8 Závěrem (Jan Urban) /272
- Literatura ke kapitole 9 /274

10. VĚDĚNÍ, JAZYK A PRÁVO

(Ivan Mucha) /277

10.1 Vědění 7278

10.2 Jazyk 7289

10.3 Právo /297

Literatura ke kapitole 10 /306

11. PŘIROZENÉ PRÁVO PO DESTRUKCI TOTALITNÍCH REŽIMŮ

(OTEVŘENÍ TEMATIZACE ZAPOMENUTOSTI A NÁVRATU)

(Milan Sláma) /307

11.1 Vstup /307

11.2 Totalitarismus, schéma /308

11.3 Budovatelská ústava /316

11.4 České soudy a uplatnění přirozeného práva /319

11.5 Německo. Ruinace mysli a 30. léta /321

11.6 Právníci v mezní situaci. Úkoly pro změnu právnického studia /325

11.7 Duše lidu. Třicátá léta /326

11.8 Bezpráví právního systému /329

11.9 Krize zakládající násilí /332

11.10 Služba, ideologie /332

11.11 Právníci ve službách totalitního režimu /334

11.12 Německé zpochybnění přirozeného práva 7337

ii.13 Obnovení práva a „právní esperanto“ (O metafoře souzvuku a právního ideálu) /339

II. 14 U Radbruchovy formule /341

11.15 Pokus o obnovení přirozeného práva /344

11.16 Stopy metafyziky v přirozeném právu /347

11.17 Tematizace principů /349

11.18 Návrat přirozeného práva bez potřeby principů /351

11.19 Otazník nad konceptem přirozenosti 7353

11.20 Nejistoty a fikce o přirozeném právu /354

Literatura ke kapitole 11 7355

PŘÍLOHY

Projev předsedy Ústavního soudu České republiky (Pavel Rychetský) ^57

Projev ministra, předsedy Legislativní rady vlády České republiky (Cyril Svoboda) /360

Zpráva z mezinárodní konference „Nové jevy v právu na počátku 21. století“ (výňatek)
(Jan Wintr) 7364